

уповноважених оперативних працівників самостійного вилучення і аналізу електронних слідів, оскільки залучати спеціалістів майже за кожним провадженням стане досить складно. Тому вкрай важливо вже зараз проводити відповідне навчання правоохоронців та забезпечити їх необхідним технічним спорядженням.

По-друге, сучасні злочини у сфері торгівлі людьми передбачають використання технологій на різних стадіях торгівлі людьми:

- вербування жертв;
- комунікація, учасниками якої можуть бути суб'єкти вчинення злочину, жертви і треті особи;
- контролювання та експлуатація жертв;
- одержання коштів від експлуатації жертв.

Враховуючи викладене, підготовка фахівців із протидії торгівлі людьми здійснюється на базі технічного факультету № 4 (у серпні 2014 року Харківський національний університет внутрішніх справ було включено до Стратегії Ради Європи «Підготовка правоохоронних органів» у частині навчання в Україні фахівців з протидії кіберзлочинності та інших категорій злочинів, де правопорушниками використовуються комп'ютерні технології).

Підсумовуючи, варто зазначити, що в межах освітнього процесу здійснюється підготовка за тематикою, яка враховує сучасні результати наукового пошуку у сфері протидії злочинності. Крім підготовки здобувачів вищої освіти у сфері протидії торгівлі людьми, університет регулярно проводить курси первинної підготовки та підвищення кваліфікації слідчих та працівників міграційної поліції за відповідними темами.

Список використаних джерел

1. Ribaux O. Reframing Forensic Science and Criminology for Catalyzing Innovation in Policing Practices. *Policing: A Journal of Policy and Practice*. 2019. Vol. 13, Iss. 1. Pp. 5–11. DOI: <https://doi.org/10.1093/police/pax057>.

2. Five Eyes must ramp up fight against rising organised crime, AFP commissioner warns // *The Guardian* : сайт. 08.06.2022. URL: <https://www.theguardian.com/australia-news/2022/jun/09/five-eyes-must-ramp-up-fight-against-rising-organised-afp-commissioner-warns> (дата звернення: 19.03.2023).

Одержано 07.04.2023

УДК 65.012.8

МОРГУНОВ Олександр Анатолійович,

доктор юридичних наук, професор,

заслужений тренер України,

перший проректор Харківського національного

університету внутрішніх справ

<https://orcid.org/0000-0003-2259-3620>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТИВНОГО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ ПОШУКУ ІНФОРМАЦІЇ

Сутність генеративного штучного інтелекту полягає у навчанні систем створювати нові продукти, наприклад зображення, відео, осмислену текстову

інформацію тощо. Можливість генерації природньої мови робить інструменти, побудовані на основі такого штучного інтелекту, вкрай корисними для здійснення розвідувально-аналітичної роботи правоохоронними органами. Одним із програмних продуктів, який можна застосовувати для вирішення означених завдань, є ChatGPT (Chat Generative Pre-trained Transformer).

Розглядаючи цей продукт як пошуковий інструмент, варто зазначити, що, на відміну від класичних інформаційно-пошукових систем, ChatGPT здатен видавати користувачу результат пошуку у вигляді осмисленого тексту, а не набору знайдених даних. Це дає можливість конкретизувати запит природньою людською мовою та не витратити час на аналіз знайденої інформаційно-пошуковою системою інформації. До того ж результати пошуку можна представити у потрібній користувачу формі, не витрачаючи на це зайвий час.

Взагалі напрями використання ChatGPT у розвідувально-аналітичній роботі можуть бути такими:

- автоматизація рутинних повторюваних процедур (підготовка вхідних даних для аналізу, форматування тексту тощо);
- адаптація розвідувально-аналітичних продуктів під конкретного адресата (якщо, наприклад, слідчий висуває аналітику додаткові вимоги до кінцевого продукту, то ці вимоги можуть бути доведені ChatGPT природньою мовою з інструкцією на виконання переробки);
- виконання завдань ідентифікації та діагностики (розпізнавання особи на зображеннях, встановлення авторства тексту, порівняння даних і виокремлення серед них певних об'єктів, визначення ознак людини за фото для здійснення подальшого пошуку тощо);
- виокремлення завдань та їх розподіл між учасниками під час роботи у межах розвідувального циклу (велике пошукове завдання може бути розподілене серед учасників, враховуючи їх кваліфікацію);
- виокремлення особливостей у знайдених відомостях для формування аналітичних продуктів (підготовка висновків на підставі встановлених відомостей: умовиводу, прогнозу тощо);
- генерація нових ідей (формування підказок щодо подальшого руху розслідування);
- опис логічних зв'язків під час формування розвідувально-аналітичних продуктів (перевірка підготовлених висновків на їх логічність і відсутність помилок різного рівня, належне формулювання речень тощо);
- первинний аналіз великих даних (аналіз трансакцій, файлів протоколів провайдерів електронних комунікацій тощо);
- удосконалення машинного перекладу з інших мов (спрощення роботи аналітика без залучення перекладача з конкретної мови) тощо.

Водночас, крім наведених вище переваг, існують певні ризики та проблемні моменти щодо застосування ChatGPT у розвідувально-аналітичній роботі:

- дотримання вимог конспірації та вимог роботи з чутливими відомостями, адже інформація та напрями діяльності конкретного підрозділу чи посадової особи правоохоронного органу стають відомими як самій системі штучного інтелекту, так і особам, які забезпечують її функціонування;

- уявлення користувача про систему ChatGPT, яка буде повною мірою працювати замість нього;
- довіра до результатів роботи ChatGPT не може бути повною, оскільки система може помилятися або видавати результат на підставі неповних чи неточних даних;
- дотримання законодавства у сфері інтелектуальної власності, адже ChatGPT може надавати відповіді з використанням продуктів багатьох авторів, при цьому не завжди можна ідентифікувати ступінь і дозволеність такого використання.

Підсумовуючи, зазначимо, що системи генеративного штучного інтелекту, у тому числі ChatGPT, можуть ефективно використовуватися для вирішення поставлених оперативно-службових завдань. При цьому слід враховувати проблеми, які можуть виникати під час застосування таких систем. Відповідальність за наслідки відповідного використання несе конкретна особа, а не машина.

Список використаних джерел

1. Poulter Ch. OSINT Workflow with ChatGPT: Tips, Risks, and Benefits // OSINT COMBINE : сайт. URL: <https://www.osintcombine.com/post/osint-workflow-with-chatgpt-tips-risks-and-benefits> (дата звернення: 23.04.2023).

Одержано 30.04.2023

УДК 343.43+004

БАНДУРКА Олександр Маркович,

доктор юридичних наук, професор,

академік Національної академії правових наук України,

заслужений юрист України,

професор кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

<https://orcid.org/0000-0002-0240-5517>

ДЕЯКІ ТЕХНОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ, ЯКІ ЗАПРОВАДЖУЮТЬСЯ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Сьогодні завдання протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним із торгівлею людьми, є вкрай актуальним, враховуючи збільшення ризиків потрапляння громадян України у небезпечні ситуації в умовах війни. Зважаючи на це, у Харківському національному університеті внутрішніх справ уживають заходів щодо поліпшення практичної підготовки правоохоронців за означеним напрямом, а також впровадження інновацій, які б могли полегшити виконання відповідних оперативно-службових завдань.

На базі університету діють спеціалізовані тренінгові кімнати, які активно використовуються для навчання курсантів за дисциплінами, що спрямовані на протидію злочинам у сфері торгівлі людьми з використанням інформаційних технологій; проведення курсів підвищення кваліфікації та первинної підготовки поліцейських, які задіяні у протидії злочинам у сфері торгівлі людьми, та представників інших державних органів. З моменту відкриття кімнат на їх базі було